جەكە سانى 5 تيىن.

جەر جۇزىنىڭ ەڭبەكشىلەرى بىرلەسىڭدەر!

جالپى وداقتىق كوممۇنيس (بالشەبەك) پارتىياسى.

ەڭبەكشى قازاق

كۇندە شىعادى.

قازاقستان ولكەلىك كەڭەس كامىيتەتى
مەن ولكەلىك ۇ. ك. پ. (ب)
كامىيتەتىنىڭ گازەتى.

1921-ىنشى جىل نويابىردىڭ 7-سىندە
شىعا باستادى.

باسقارما، جانە كانتور ادرەسى:
قىزىل وردا، بۇرىنعى پوشتا ۇيىندە.

جارنامانىڭ باعاسى:	گازەت باعاسى:
1-بەتتە، بەتىنىڭ جولى 50 ت.	ۇش ايعا 1 سوم 45 تيىن
باعانا ارالاسقان جولى 65 ت.	التى ايعا 2 سوم 80 تيىن
سوڭعى بەتتەردە 30 ت.	بىر جىلعا 5 سوم 50 تيىن
جۇماعاندارعا قوسىمشالارعا 50 ت.	

قالىق كومىسسارلار كەڭەسىنىڭ 21-ىنشى جىلعى اپرەلدىڭ
16-ى مەن ۇيعارعان شىعارعان قاۋلىسىنشا جارنامالاردان
10 پىروسەنت سالىق الىنادى.

كانتوردا، بارلىق پوشتا ورىندارىندا، اگەنتتەرىمىزدە
«ەڭبەكشى قازاق» قا جازىلۋشىلار قابىل ەتىلەدى.

ЭНБЕКШИ
КАЗАК
ЕЖЕДНЕВНЫЙ ОРГАН
ЦИК и Крайкома В. К. П. (б)
КАЗРЕСПУБЛИКИ.
Год издания пятый.
Адрес: Кзыл-Орда, редакция газеты
„Энбекши Казак".

№ 58 (495) 1926 جىل، مارتتىڭ 15-ى، دۇيسەنبى № 58 (495)

ەڭبەك سوتى - ادىل تارازى

ۇكىمەتتىڭ جۇمارىس سوتى تارابىنان اشىلعالى وتىرعان ولكەن، ۇلگىلى سوتتىڭ ەكىنشىسى وسى كۇنى قىزىل وردادا بولىپ وتىرعان سوت. بۇرىن وسىنداي ٴبىر سوت ورىنبوردا بولىپ ەدى.

ۇلگىدەگى مىنادادا ايىپكەرلەر ۇستەلىندە وتىرعاندار: قازاقتىڭ كورىنەكتى، اتاعى بار، ەلگە جاي اتىنىڭ دەگەن ادامدارى.

بۇل سوتتارعا تەرگەلۋگە ۇسىلعان قىلمىستى ىستەردىڭ ٴتۇرى وزگەشە، بۇل ىستەرگە قازاقشىلىقپەن مول قاناسقان. ٴبىزدىڭ باسشىلارىمىز، شىن قىزمەتشىلەرىمىز دەپ جۇرگەن پارتىيادان تىس مادەنيەتتى ادامدارىمىزدىڭ ٴوزى اق جازالاسا، كەيى ٴبىر كومەكشىلەر، سولار مەن قوسىلىپ ەلدىڭ بۇزۋلى، اتاقتىلىعى، كاسىپتەرىنىڭ اسىرىپ، وپىرعاي ۇزىكتىن بىلمەي قالىپ ٴجۇر.

ورىندىقتىڭ، پارا الۋدىڭ، جاۋاپتى ورىنعا باسقارىپ وتىرىپ كەڭسەدە قىلمىستى ٴىس جاساۋدىڭ ٴۇشىن دارالتىن، وتىرعانعان نەشە ٴتۇرلى سۇرقتارى وتىعاندارىمىزدىڭ ٴوز قولدارى مەن-اق ىستەلىپ وتىر.

قازاقستاننىڭ بۇل جاعدايى قازاق سوتىنىڭ جۇمىسىنا جەڭىل سوقپاقشى ەمەس.

پارەدەبۇزاقىلىق، ۇرلىق، وتىرىك تورگەلەرىس! زاڭعا قايشىلىق بۇرىننان ٴالى ەش ٴبىر كىسىگە جوق دەگە سىيادى. ەلگە انىرت شىعارىپ، ەلتەنەرلەردى كوبەيتكەن مەن، ۇيەز، رايون سوتى جانا پۇركىرەلگە ٴبىر ەكى قازاق جىگىتتىن تەرگەۋشى قىلىپ قويعان مەن-الىگىندەي جاۋاپتى قىزمەتكەرلەردىڭ، داۋ جۇرگىزەردىڭ وزدەرى باستاپ شىعىن تەرىپ باستاعان سوڭ، ەلدى بۇزىپ وتىرعان سوڭ تەز ۇاقىتتا سوت كورگىزەتىن. ولار بوگەۋ جاساماقشى.

مۇندايدا بۇرىنعى ادىستىڭ ەلگە جاقىنسى سوتتى قالىپ ورىنداعانسىپ، اقشاسىندا، قارالاسىندا، كوپ بەن ٴبىرگە سىناۋ، باعالاۋ. قارا قالقتى توبىرلەپ قانىستىرىپ، گازەت جۇزىندە دە ۇلگىن تاۋپان اشۋ، ەڭبەكشى سوتىنىڭ ٴماتىسىن وڭدەرۋ، ٴسوزىنىڭ اق جولىدان توقتاۋسىز ازعاندان كەشكەنىڭ ايامي تاپىپ كەتسە، وندا ٴىسىنى كەشكەنەمەي ازىنشا الۋىنت سوتىنا سالىپ جازانى كەسۋ جونىندە ەش ٴبىر راقىم، اياۋشىلىق قىلماۋ ارىبنە، قىلمىستىڭ قاندايى ۇاقىتتا، قاي مەزگىلدە، نەندەي جەردە ىستەلۋىنە قاراي، سوتتىڭ ايىپقا تارتۋ جۇمىسىدا وتە ساقتىق بەن، ٴىپ بەن ىستەلۋى كەرەك. بۇل الدا ايىپكەردىڭ ۇستاعان ساياساتى، قالپىنا قاراي دا قولدانىلىپ.

ال جاۋاپتى قىزمەتكەرلەردىڭ ۇلىق كەسەلدەرىنىڭ ادالدىعىن بەن ىستەمەي ادىبى ەڭبەكشى تاپقا قاستىق ويلاپ، نەمەسە اشاۋشىلىق، سايەسات قوپالىعىن پايدالار ايىرۋ ماقسوتى مەن بۇزاقىلىق قىلسا، ٴسوزسىز بۇل سايەسات دۇسپاندارىمىزدىڭ، قاسقىر تەرىسىن جامىلعاندارىڭ، وتىرىك جۇۋامساندىرعاندىڭ ٴىسى.

ٴورىسى كەڭىپ: وتىرعانسىپ، تۇرلەنە باستاعان قىلمىستىڭ ٴبىر سوتنىڭ يا پۇركىرەلدىڭ عانا كۇشىمەن تىيىلۋى ۇيكىن ەمەس.

ۇيتكەنى جەركىلىكتى مەكەمەلەردەگى اسىرەسە شار-ۇاشىلىق ورىندارىنداعى، زاڭسىز ىستەلگەن ٴىسى، قازىنانى ۇرلاۋ، پارا الۋ، وسىنداي جىلاۋۋ، ەكەننىڭ ٴبىرىنەن ۇشىرايدى.

سوتتاعى سوتقا الدى مەن پارتىيانىڭ ٴوزى باسشى بولىپ قازاق پۇركىرەلىن، زاڭ قىزمەتكەرلەرىن كوبەيتۋى ٴتيىس، تەرگەۋشى مەن بيلەردى سۇرىپتاپ، شامالى كەلگەنشە پارتىيا ۇشەلەرىنەن قويا ٴبارۋ كەرەك.

جاۋاپتى قىزمەتكەرلەر ايىپتالاتۇن سوتتى كوزىرەنەلەردە جۇرت كوپ جىينالاتۇن مەزگىلگە ٴدال كەلتىرىپ، ۇلگىلى قىلىپ، قۇرۋعا تىرىسۋ كەرەك.

ۇكىمەتتىڭ قازىناسىن تالاپ، جاپپاي ٴبىر ەلدى شار-ۇاشىلىق تۇيىزىلىپ ۇشىراتقانداي ۇلكەن ٴىس ىستەگەن ادامداردىڭ تەرگەۋ، سوت جۇمىستارىنا تەز كوپ نادىيجە شىعارۋ ۇشىن قارجى، جاعدايدان سوت ەمەس. ەلدى قاسىز بولماعانداي بولسىن.

كازىرگى ٴمىنا سوتتىڭ ادىل تارازىسىنا ٴوزىپ وتىرعان ايىپكەرلەر اقىن-قاراسى تەكسەرىلىپ، ايىپكەرلەردىڭ وزدەرىنەن كورى شىنكەرگى الۋشىلىگە سوت كوپ سابىق، پايدالى ۇلگى بولار دەيمىز.

مۇسالامى

ۇلتتار بىرلىگىنىڭ سەسسىياسى.

اۋروپا ەلىنىڭ كابينا اشىلارى جۇمىسكەرى بەن قوسىپ كۇن شىمىس ەلىن جەم قىلماق تىنان بەرى قاراي ٴوز ارا ارباپ اشقان ۇيەمدارى تارىيقى جۇزىندە از ەمەس. وتارعا تالاسىپ شىعارعان شىعىسى، توككەن قانىدا از ەمەس.

دۇنيە سوعىسىنان بۇرىن جەر جۇزىن دۇرىلدەتكەن ناپاليون داۋىرى تارىيقتىڭ بەلگىلى داۋىرى. ناپاليون اۋروپاداعى ۇاق مامىلەكەتتەردى قاراتىپ بەرىسىرگە شىعىن كەلگەن كەزدىڭ كۇن شىعىس جولىن ٴوزىنىڭ قولىنا كىرگىزۋگە تىرىسقان ەدى. ۇزاماي ناپاليون جەڭىلگەننەن كەيىن برەمەن، ايستىر پرۋسيا (گەرمەن) بولىپ بىرىگىپ اۋروپاداعى پىرانسيا كۇشىن سىندىرىپ وتاردىڭ جولىن وزدەرىنە قاراتتى. اۋروپا ولكەسىندە پىرانسيا ۇكىمەتى مەن گەرمەن ۇكىمەتىنىڭ الا كوزدىگى تارىيقتىڭ ۇزىن بويىنا قالماي كەلەدى.

اعىلشىن ٴوز بەتى مەن سۇزىمەن جۇزىپ، دارىيانىڭ جاعالاۋلارىن قاراتىپ وتىرسا، بىرەسى قۇرعاق بەن قاراتىپ وتىردى. بۇلار الاشىق كەرە تۇرىكتىڭ ۇستىنە ٴتۇيىستى.

ونان كەيىن قىتايدىڭ ۇستىندە ٴتۇيىستى.

دۇنيە سوعىسى دا وسىلاردىڭ وتارعا تالاسۋىنان تۋعان بولاتۇن. گەرمەن انا تولىعا كىرىپ، ازيەتىڭ قالاڭ بالىعىنا بىيە بولىپ كەتۋىنەن اعىلشىن اۋروپا پىرانسيا كوتەرە الماعان. سوعىس باستالعان. سوعىستا اۋروپا اكسمونزىنەدى قاراتىپ شىعقان مامىلەكەت پىرانسيا مەن اعىلشىن. گەرمەن جەڭىلىپ ايان تۋعىرىپ قالادى.

ەكى تونتاردىڭ باسى ٴبىر قازانعا سىيعاق ەمەس. اۋروپادا اعىلشىن مەن پىرانسيانىڭ ٴبىرى بەدەلدى بولۋى كەرەك. ٴمىنى وسىنان بارىپ اعىلشىن-پىرانسيا اراسىندا الكەسۋ تۋادى. بۇل جەردە اينىپ وتەتۇن نارسە-ۇلتتار بىرلىگى. جەڭگەن مامىلەكەتتەر اۋروپا ولكەسىندە بۇرىنان كەلە جاتقان ادەت بويىنشا ارالارىندا بىيلىك اينىپ وتىراتۇن ٴبىر ۇيىم جاساپ الماسا بولمايدى. ول ۇيىم نە بولماق. ول ۇيىم ۇلتتار بىرلىگى. ۇلتتار بىرلىگىنە اۋروپاداعى مامىلەكەتتەردىڭ ٴبىر تالايى اق ەنىپ. ٴبىراق ونى جەڭگەن وتىرعان كەڭەسكەن ەلشىن، پىرانسيا، جاپون، بەلگىيا ۇستەمى تابى جىلعاي وتىرعان ورىن الىپ كەرگەن. قاندايلىق اكسەمە بولسادا اسى قاسىندا وتىرىپ شەشىپ. باسقا مامىلەكەتتەر اندا-ساندا وكىلدەرىن ٴبىر جىبەرەدى. سىرتتان سەيالاپ قانا جۇرەدى.

كازىرگى سەسسىيادا ۇلتتار بىرلىگىندە ۇلكەن اكسەمەلەر تۇۋعالىن تالگەرلىدار ۇستى-ۇستىنە اقىلىپ جاتىر.

ارىنە، اكسەمەنىڭ الماسى پىرانسيا مەن اعىلشىننىڭ اراسىندا. دۇنيە سوعىسى باسىلعاننان كەيىن ول ەكەۋى ارازداسىپ وتىرعان جوق. تۇرىكتىڭ بەن كىرىك سوعىسى ۇاقىتىندا اعىلشىن گرەكتى كورىنە كومەك، قارۋ-جاراق بەرىپ ەدى، پىرانسيا تۇرىككە كومەك قىلدى. بىلتىردان بەرگى مارۋككە سوعىسىندا اعىلشىن پىرانسيا قارسى ارابتارعا قارۋ-جاراق بەرىپ جاتقانى بىلىنەدى.

ال پىرانسيا بارىپ تۇرىكتىڭ بەن ورداق جاساماق بولادى. كەيىنگى قارارلاردا جازىلعان ەدى: پىرانسيا مەن تۇرىك ەكى ۇاقىتتا جاۋلاسپايتۇن شارتتى ۇزادا جاساماق، دەپ.

تۇرىك اعىلشىن مەن از اعىلشىن تۇرىكتىڭ موسۋل دەگەن جەرىن ولكەسىن تارتىپ الىپ وتىر.

گەرمەن پىرانسيانىڭ تارىيقتى جاۋى. گەرمەندى اعىلشىن سۇيەپ وتىر. كۇنى كەشە جەرگە قاراپ قالعان گەرمەن اعىلشىننىڭ سۇيەۋى مەن تاعى پىرانسيا مەن تىزەلەسىپ جەر ۇستىندەگى مامىلەلەردى قاتار شەشپەك.

پىرانسيا پولشىنى ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسىنە كىرگىزۋ جاعىندا. ۇيتكەنى پولشى پىرانسيا مەن جاقىن. داراجاسى پولشى مەن كەرەكسى كوكتەمس كولەن، نوربەك، لانيە، مستون دەگەن جۇرتتار اعىلشىنشىل. بۇلاردا پولشىنى ورلەنىكسى كەلەدى. پولشى مەن گەرمەننىڭ اراسىندا داۋ كوپ.

بۇگىنگى تەلەگرامدا بىيىلى دا پولشى جاعىنا شىعىپ وتىر. ول اعىلشىن مەن قاس. اق دەگەنگە ٴوزى قوجا پىرانسيا كەلەدى. اياقتاپ كەلگەندە، اعىلشىن مەن پىرانسيا وسى جولى قالاي بولىپ شىعار ەكەن. ۇلتتار بىرلىگىنىڭ سەسسىياسى نە ستەر ەكەن، كورىپ تۇرارمىز.

ى. ا.

قىتايعا كاپيتالشى مامىلەكەتتەر وزبىرلىق قىلادى.

گەرمەن ۇكىمەتىن ۇلتتار بىرلىگىنە كىرگىزەتۇن بولىپتى.

شەت ەلدەر قىتايدى كورسەتەدى.

جان-زۋلىننىڭ ٴبىر بولەك اسكەرى قالىق اسكەرىنىڭ ارتىنان ايانىپ كەلەدۋگە سوزۋ جۇزىنەن بارىپ تان زىنگە باراتۇن تاگۋ دەگەن پورتتان شىعىپ بولاتۇن. بۇل پورتتى قالىق اسكەرى مىينا (وق) سالىپ بەكىتىپ تۇرعان. ەش ٴبىر پاراقوت كىرىپ شىعۋعا بولاتۇن ەمەس ەدى. سوعان قارسى شەت ەلدەر دەگەن وكىلدەرى پەكيىن ۇكىمەتىنە مىنالار پورتتى بەكىتپەسىن، اينەگەنەدە تان زىين جولىن ٴوزىمىز اشامىز دەيدى.

ەسكەرتۋ: قىتاي ىشىندەگى ۇاقىيعالارعا كاپيتالشى مامىلەكەتتەردىڭ كىرىسپەيمىز دەپ وتىرعانىنىڭ وتىرىك ەكەنى وسىدان كورىنىپ تۇر. گەنەرالدار جەڭىپ بارا جاتىر ەدى، شەت ەلدەر قۇتىرىپ ەنى كەلە سوعىسىپ جىبەرەك بولادى. شەت ەلدەر بۇرىندا الى نەشە رەت قىتاي ەلىن وسىلاي وتىرعان بولاتۇن. ۇۋ پەيفۋ اعىلشىن امەرىيكە كىسىسى. جان زولىين جاپون كىسىسى.

گەرمەندى قوسىپ الدى.

بەرلىن - ۇلتتار بىرلىگىنىڭ جاڭا مۇشە قىلىپ الۋعا شىعارعان كەڭەسىنىڭ گەرمەندى ۇلتتار بىرلىگىنە قوسىپ الۋ تۋرالى تۇزالگەن ايىرىقشا كەمىسسىيانىڭ باياندامانىن تىڭداعاننان كەيىن ٴبىر اۋىزدان ماقۇل دەسىپتى، زالىنعا سالعانعان جوق. بۇلاردىڭ قاۋلىسىن ۇلتتار بىرلىگىنىڭ جالپى جىيىلىسىنا ەستىرتۋدى. شىعىرىلعان. تالمۇرىپتى. زاماشىنالىق سىرتقى ٴىس مىنىستىرى).

گەنەرالدار كۇش الىپ كەلەدى.

پەكيىن - كەيىنگى قابارلارعا قاراعاندا قوتانلىن ولكەسىندەگى ۇيپەي اسكەرى قالىق اسكەرىنىڭ ەكىنشىسىن كوپ شەگىندىرىپ كەيىن شەگىنگەن. مۇگدەن گەنەرالى لي-شيين-لين اسكەرى شاندۇن ولكەسىندە قالىق اسكەرىنىڭ ۇشىنشىسىن جەڭگەن. بۇعان قارسى قالىق اسكەرىنىڭ ٴبىرىنشى مارتىنىڭ 6-سى كۇنگى سوعىستا شىعىپ ولكەسىندە لي-شيين-لين اسكەرىن كەيىن شەگىندىرگەن. ٴبىراق سوندا ٴبىرىنشى اسكەردىڭ ۇدۋرى كۇشتى. جان-زۋلىن اسكەرى پەكىنگە قاراي ايانىپ اسكەردىڭ ارتىنان العا تىرىسىپ جاتىر. ەكىنشى، ۇشىنشى قالىق اسكەرى بۇعان كومەككە كەلە الاتۇن ەمەس. قولدارىندا سوعىس كۇشى جوق دەپ ايتۇعا بولاتۇندايى.

قورقاتاعان

بەنا ايستىر ۇكىمەتى سوعىس قۇرالدارىن قۇرتاتۇن جىبەرۋنىڭ بەنە قالاسىنداعى قىرىلىۋىنا قارسى ەسەپتىگەن. تۇۋعانا تۇتەدىمىن اينىپ كەلىپ، ٴبىراق، بۇل جۇمىستا باسشىلىق قىلا الماعۇنىن بىلدىرگەن. سەبەبى: شۇيەيسىر (شۋەتسارىيا) ۇكىمەتى مەن تاتۋ ەكەن.

اعىلشىن جۇمىسكەرلەرى ٴالى كونەتۇن ەمەس.

لوندون - ماشىيەنە جاسايتۇن اعىلشىن جۇمىسكەرلەرى انىمزدى ارتتىرعانشا جۇمىس ىستەيمىز دەپ جۇمىس تاستاعان ەدى. ولاردىڭ باسشىلارى باي-لاردان قورقىپ جۇمىستارىن نە تەي بەرسىن دەپ جۇمىسكەرلەرگە ۇگىت تاراتسادا، جۇمىسكەرلەر ايتقانى ورىندالماعاندا جۇمىسقا كىرۋدەن باس تارتىپتى. مۇنان كەيىن ماشىيەنە جاسايتۇن جۇمىسكەرلەر ودامىنىڭ ورتالىق انقارۋ كامىيتەتى بايلارعا بارىپ جالىنىپ، بۇلاردى مارتتىڭ 18 ىنە دەيىن شىدارىپاتۇن بولعان.

ەسكەرتۋ: اعىلشىننىڭ جۇمىسكەرلەرىنىڭ باستىعى بەدشىل، مەنشەبىل كەلەدى. قارا جۇمىسكەرلەر قانشا جانجالعا كىرسە دە باستىقتارى قوي-قويلاپ باي مەن جاراستىرۋ جاعىندا بولادى. بۇل جولدا ٴسوزبە وتىرعان ٴارزى بار.

پولشى ۇكىمەتىندە.

بارشاۋ. ۇلتتار بىرلىگىنىڭ سەسسىيىسىنان كەيىنگى الىنعان قابارلار پولشىنىڭ ۇكىمەتىندە وتە كوڭىلسىز كەلگەن سىياقتى. پولشىنىڭ ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسىنەن ورىن الۋى نەمايىلداتىپ بارا جاتقاندايى كورىنەدى. پولشى سايەساتشىلارى:

- ەگەردە پولشىنىڭ ۇلتتار بىرلىگىندە ايتقانىنا قولى جەتپەسە پولشىنىڭ ٴوز ىشىندە كوپ شاتاقتار تۇۋعىزار دەپ توپشىلايدى.

پولشا ۇكىمەتىندەگى رادىيكالشى جىگىتتەر ەگەر پولشىنىڭ ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسىنەن ورنى ورىن الۋعا قولى جەتپەسە، پولشىنى ۇلتتار بىرلىگىنەن شىعارىپ ۇزىلۋ سالساق. جەنيبە قالاسىنداعى پولشىنىڭ سىرتقى ٴىس مىنىستىرى: ەگەردە پولشى ەلىنىڭ ۇيلاعانىنا قولى جەتە الماسا، وسى كۇنگى قۇرامى ۇكىمەت ٴىس باسىنان كەتپەكشە شارالىنا جوق دەپ جۇرنال قىزمەتكەرلەرى مەن سويلەسكەن ۋاقىتتا جارىيالاپتى.

ەسكەرتۋ: ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسى كاپيتالشى مامىلەكەتتەردىڭ باسىن قوساتۇن ۇيىمى. دۇنيە سوعىسى بىتكەننەن كەيىن جەڭگەن مامىلەكەتتەردىڭ جاساپ العان ۇيىمى. وندا اعىلشىن، پىرانسيا، جاپون، بەلگىيا ەلىن ٴبىرىنشى ورىندى الادى. ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسىندە بۇلار بىلمەي وتىرادى. بۇگىنگى كۇنى دابارداعى اۋروپا مامىلەكەتتەردىڭ تالاسىپ جاتقان ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسى ولار.

ۇلتتار بىرلىگىندە.

پارىيج. مارتتىڭ 10 ىندا الىنعان قابارعا قاراعاندا، ۇلتتار بىرلىگىندەگى بىرازىلىيانىڭ وكىلى ەگەردە بىرازىلىيا ۇكىمەتىنىڭ وكىلى ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسىندە ورنى وتىراتۇن ورىن الۋعا قولى جەتپەسە، گەرمەننىڭ ۇلتتار بىرلىگىنە الىنۋىنا قارسى داۋىس بەرەتۇنى انىق ەكەنىن جارىيالاعان. بەلگىيانىڭ وكىلى شبالويادا پولشىنىڭ ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسىندە ورنى وتىراتۇن ورىنعا قولى جەتپەسە، گەرمەننىڭ ۇلتتار بىرلىگىنە كىرۋىنە قارسى ەكەنىن سويلەگەن. سپانيا وكىلدەرىدە، ەگەر سپانيا ۇلتتار بىرلىگىنىڭ كەڭەسىندە ورنى وتىراتۇن ورىن الماتىنۇن بولسا، ۇلتتار بىرلىگىنەن ٴبىر جولاتا شىعىپ كەتەدى ايتقان.

پىرانسيا گازەتتەرى جەنيبە قالاسىندا بولايىن دەپ جاتقان ۇلتتار بىرلىگىنىڭ سەسسىيىسىنىڭ بىلىنقانىن جازىپ كەلىپ، ايامىندا وسىنداي ۇاقىتتا مىنىن تاۋىپ كەتەتۇنى بار ەدى، بىردەمە قىلار دەپ بىرىيانعا توق مىيىل بولادى.

پىرانسىيادا.

پىرانسيانىڭ جاڭا ۇكىمەتى بالاندا وزدەرىنىڭ جوباسىن جارىيالاماق، ولشىلار گازەتى نشكى ٴىس مىنىستىرى بولعان مالۋي دەگەن كىسىگە قارسى پىكىرلەرىن ايانباي اق جوركىزىپ جاتىر. اقشا مىنىستىرى بولعان راۋل پەرە دەگەن كىسىگە سولشىلار قارسى بولىپ وتىر. ملىبىران گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى مەن اڭگىمەلەسكەن ۇاقىتتا كابيو ٴوزىنىڭ جاڭا كابيىنەتكە كىرۋدەن تارتىنعانىنىڭ سەبەبىن سويلەگەن. كابيونىڭ ايتۋىنشا، اقشا داعدارىسىن تۇزەۋگە اقشا مىنىستىرىنىڭ جاسامان جوباسى قالاي، اقشا مىنىستىرىنىڭ وزدى پىرانسيا ەلىنىڭ بويىنا شامىن جوبالار ەمەس: بۇل جوبانى جۇزەگە اسىرۋ ٴۇشىن جەر ۇستىندەگى سايەساتتىڭ بارىن قولدانۇ كەرەك.

جاپون اسكەرى جەمدىرىپتى.

توكىيو مارتتىڭ 11 ىندە تاكۋ پورتىندا جاپوننىڭ ٴۇش سوعىس كەمەسى كەلىپتى. ۇدىڭ ۇشەۋ ىشىندە مىينىاسى بار دەيدى. (مىينا تومەنىن جوعارى كونەرىپ تاستايتۇن وق).

جاپون پالاتاسىندا توبەلەس.

توكىيو. كوكۋمايي اكەنتەسىياسىنىڭ قابارىنا قاراعاندا، جاپوننىڭ تومەنگى پالاتاسىنىڭ وكىلدەرىنىڭ جىيىلىسى بولعان ەكەن، توبەلەس بەن تارقاپتى. توبەلەس-ۇكىمەت پارتيياسى كەن سەي كايي ساۋدەگەر، كەسىپ ەيلەرىنىڭ پارتيياسى مەن سەي يۋكاي (الپاۋىتتار، بايلار) پارتيياسىنىڭ اراسىنان شىققان. توبەلەس شىعارماندارى پانىنە كەتىپ ازار ايىرىپتى. توبەلەس انا كۇنى جاپون گەنەرالداردىڭ ۇرلىعى شىعارىلعان تاقىرىپتى بولسا كەرەك. پالاتانىڭ سەسسىيىسى تاراتىلا ...

كەڭەستەر ودا اعندا.

كومەنتەرن اتقارۋ كامىيتەتىنىڭ تولىق جىيىلىسىندە.

كومەنتەرن اتقارۋ كامىيتەتى تولىق جىيىلىسىنىڭ مارتتىڭ 13-ى كۇنگى ماجىلىسىندە جولداس زىنوۆەۆتىڭ باياندامىسى تالقىلانىپ قارار شىعارىلدى. ول قارارعا كومەنتەرن اتقارۋ كامىيتەتىنە مەن ونىڭ بولىمدەرىن ارقىلى كاسىپشىلەر قوزعالىسى ماسەلەسىمەن ...

كەيىن كەرمەن پارتىياسىنىڭ ... قارارلار پارتىيانىڭ ... «بىز ... كومەنىس پارتىياسى ... شىعارىلدى. تولىق جىيىلىسىنىڭ قورىتىندىسى «ماجىلىس مارتتىڭ 14-ى كۇنى بولدى».

«كاسىپشىلەر ىنتەرناسىيونالى» ورتالىق كەڭەسىنىڭ تولىق جىيىلىسىندە.

مارتتىڭ 13 - ى كۇنى كاسىپشىلەر ىنتەرناسىيونالىنىڭ ورتالىق كەڭەسىنىڭ تولىق جىيىلىسىندا ... ىنتەرناسىيونالى ... كاسىپشىلەر قوزعالىسىن زاڭدى ستىرۋ ماسەلەسى جونىندە «ۇزىننىڭ تىيىستى «سوزىن ايتىۋى» كەرەك. ونىڭ الا زور مىندەتىنىڭ «بىرى . ەۆروپا قالىقتىڭ ەڭبەكشى مەن جابايى قالىق ...

كاسىپشىلەر قوزعالىسىن زاڭدىستىرۋ ... توڭكەرىسى ... قىتاي كاسىپشىلەر قوزعالىسىنىڭ «جانا «بىر ۆزكەشىلىگى ۋلت-توڭكەرىس قوزعالىسى مەن قىتايدىڭ تاپ جاعدايىنىڭ شاتاسىمى.

«تۇرلى تابارلار.»

ماسكەۋ 12|III. كاسىپشىلەر ىنتەرناسىيونالى ورتالىق كەڭەسىنىڭ تولىق جىيىلىسىندا مارتتىڭ 12 - ى كۇنى ...

ماسكەۋ 12|III. 1925-1924 جىلدىڭ ... مارتتىڭ 21 - ى ...

ماسكەۋ 11|III. ...

ماسكەۋ 12|III. مارتتىڭ 10-ى ...

كىيەۆ 14|III. مارتتىڭ 11-ى كۇنى قانت جۇمىسشىلارى مەنجەرلەردىڭ بۇكىل وداقتىق سەزى اشىلدى. سەزعە قانت كاسىپشىلەرى كەلىستىكتەن جۇمىسشىلار، ماماندار اتىنان جارلاما شىعارىپ، كەڭەستەر وداعىنىڭ «بىرى كاسىپتىڭ كوتەرىلۋىنە ازىرلىگەن بەلگىلەردى.

كىيەۆ 14|III. وكىروۋتىڭ سوتتا كامسومول باسۋ ... قارالدى. بالوكۇيىپ ... بولىپ سەرجىرانتىڭ دەگەن كامسومولدى ولتىرگەن ەكەن. سوت «ولتىرۋشىنى 5 جىلعا قاماۋعا ۇكىم قىلدى.

قىزىل وردا قالا كەڭەسىنىڭ 1 - تولىق جىيىلىسى.

1926 جىلى مارتتىڭ 4 ... قىزىل وردا قالا كەڭەسىنىڭ 1-تولىق جىيىلىسى بولىپ «وتتى. قالا كەڭەسىنە 139 وكىل ... 69 ... ساپالاندى ... 89 وكىل، 50 كاندىيدات قاتىستى.

...

قالالىق سايلاۋ كەمىسىيەسى مەن ماندات كەمىسىيەسىنىڭ بايانداماسى 2 - تولىق جىيىلىستا تىڭدالىنىپ بولدى.

وسى مەن جىيىلىس قاراپ «ماجىلىس جابىلدى. م.

قىزىل وردا قالالىق كەڭەس مۇشەلەرى.

قىزىل وردا قالالىق كەڭەسىنە مۇشە بولىپ 139 ادام «وتتى. مۇنىڭ 19 ى ايەل. قالعان 120 سى ەركەك. قازاق 50، باسقاسى ورىس، نوعاي.

قالالىق كەڭەس پرەزىيدىۋمىنا سايلانعاندار:

ارتىبىيەۋ ك، قىزىل قوجا ۇلى ا، بيۋدىن ك، گرىيگورىيەۆ ب، رۇستەم ۇلى ن، قاراتاي ۇلى ش، رومبىن ب، سەرعازى ۇلى ا، مىرزا «الى ۇلى ب، شارىنە باي ۇلى س، زاۋروۆ ەۆت قىزى م.

قازاق قىزمەتكەرلەرى كەرەك.

(ارال تەڭىزىنەن).

ارال تەڭىزىنىڭ سۋ جولى ... قازاق ...

... ارتى 5 جىل، جۇرگەن قازاق جالا ...

«بىراق «بارىندە سايا سازلانعان. قازاق كامسومولدارى شا قىرىپ الىكەرلىككە ۇيرەتسە ەسالداعى اكە تەدى ەكەن، كامسومولدان شىعارىلاتىن ۇيىمدان قاشادى.

تەمىر جول جۇمىسكەرلەرى ... ۇيلەستىرلەرىندا تەمىر ورنىستا سونىلىگەندىكتەن، نە بولىپ، نە قويعانىن قازاق جۇمىسكەرلەرى تاعىدا بىلمەيدى. ۇيىستىرەتىن «بىر ادام جوق.

قازاقستان ۇكىمەتى بۇلاردى ۇيىستىرۋى كەرەك.

تاڭىرىك وتەپ ۇلى.

سەمرەچىيە قازاقتارىنا كوز سالۋ كەرەك.

(تۇركستاننان).

...

بەرەۋدىڭ بالاسىن بالا قىلىپ الۋ تۋرالى جاڭا زاكون.

كەڭەس ۇكىمەتىنىڭ بۇرىنعى زاكونىندا بىرەۋدىڭ بالاسىن بالا قىلىپ الۋعا زاڭ تىيىپتۇن جاقتىدا بولعان جالپى كەڭەستەر وداعىنىڭ ورتالىق كەمىسسارىنىڭ ... بۇل جۇمىس قايتا قارالىپ بالالىققا الۋدى تىيعان 183 ىنشى ستاتىياسى بۇتىندەي وزگەرتىپ، بىرەۋدىڭ بالاسىن بالا قىلىپ الۋعا جالپى رۇقسات زاكون ەكەتىپ استرادى بالادا كىسىنىڭ «وز بالاسى مەن بىردەي مىيراسقا ورتاق بولادى دەپ قاۋلى جاساپ وتىر. بالا قىلىپ الۋ بۇرىن رۇقسات ەتپەۋىنىڭ سەبەبى: اسىراپ الۋشىلاردىڭ الدىندا ارام وي مەن نەن بالانىڭ ەڭبەگى مەن پايدالانۋ، جەر العاندا بالاسىنىڭ ۇلەسى دەپ ارتىق جەر الۋ سەكىلدى جۇمىستار كوبەيگەندىكتەن ەدى.

ەندى رۇقسات ەتۋىنە سەبەپ: كەڭەستەر وداعىندا قاراۋسىز بالالاردىڭ كوبەيگەندىگى بولىپ وتىر.

كەڭەستەر وداعىنىڭ ورتالىق اتقارۋ كەمىسسارىنىڭ بەرگەن مالىمەتىندە قاراعاندا جالپى كەڭەستەر وداعىندا 300 مىڭ قاراۋسىز بالا بار ەكەنى بىلىنگەن.

مىنا جاڭا زاكون بويىنشا قاراۋسىز كوپ بالانىڭ ازايۋىنا سەبەپ الۋمەن بىرگە بالالىققا الۋشىلاردىڭ قاندايى قاسقانى: «ار «بىر كەڭەس مەكەمەلەرى «وز قول استىنداعى قاراۋسىز بالالاردى اسىراپ الۋشىلاردىڭ قانداي ۇيدا ەكەنىن قوي باقىلاي الىپ تۇرادى. قاراۋسىز بالانىڭ قالىن قاراپ تۇرۋعا مىندەتتى بولادى. جۇمىسى وسىلاي بولعان سوڭ كەڭەستەر وداعىندا قاراۋسىز بالالاردىڭ سانى ازايادى، الۋشىلاردىڭ سەنىيتۇن وكىلدىگى دە بولمايدى.

كەڭەستەر ۇكىمەتىنىڭ بۇل جاڭا زاكونىنىڭ بىزدىڭ قازاقستان «ۇشىن دە ماڭىزى كۇشتى. قاراۋسىز بالالار قازاقستاندا كوپ بولۋعا مۇمكىن.

سالتتىق مەكەمەلەرىنىڭ ايتۋىنا قاراعاندا باسقالاردىكى سىياقتى قازاقستاننىڭ «وسسىدە از، ەلدىڭ جالپى ... ناۋقانىنىڭ ... ساۋلىقتا ۇيلەستى تۇرا بىلمەگەندىكتى تەمىر قاتىن مەن بەدەۋ ەركەكتەردى كوبەيتىپ «بىر كىسىنىڭ ەكى ۇلى قىلىپ ۋتىر. كوپ باقىتسىز بالالارىنىڭ اتا - اناسىن ەزگىلەمىز. مۇڭلى اتاسى الىپ تۇيىپ قاراۋسىز قالدىرىپ وتىر ... ۇكىمەتىنىڭ مىنا شىققان جاڭا زاكونى: بالاسىزدار بالالى، قاراۋسىز بالالار اتالى بولۋعا جەتە ... جول بولادى.

«بىزدىڭ الا قازاقتارى بىر كۇنگە شەيىن بۇل زاكوننىڭ سىرتىنا جاقىن ... «وز بالا ... اسىراپ كەلدى. بالا ... بىرەۋ بولماسا كوپ ... كەلەشەك كورسەتىپ اسىرادى، ەڭ ... بالا ... كورمەيدى، الۋشى ... قازاقتار الىپ بالاسىن اسىراي «بىلۋى كەرەك. ... قازاقتا بالا ... ەكى ... كەرەك تاربىيەسى ... ادامعا ... قاراۋسىز كوپ بالانى قۇشاعىنا الىپ قاراۋسىز ... ۇكىمەتتىڭ بۇل جۇمىسى جەتىم قوزىنى ... قاراۋسىزداردىڭ ... كورسەتكەنى. ول ... جاۋىزدىق «ەمىس» بىلىپ ... ونىڭ كوبى ... قاراۋسىز قالىپ ... تاربىيە الىپ ...

... قازاقتار «بىرى بولاتىنى» تابىسى «بىز بۇل جاڭا زاكونىڭدا، تاربىيەلەۋگە بالا الۋشىلاردىڭ كوپشىلىگى پايدالاسا ... كوبەگى كۇشتى. تاربىيەسى ما كەزى زور، تاربىيەگە بالانى الۋ كەرەك!

ا. ن.

بۇرمانى لەنىنشىل كومەنىس جاستاردىڭ 7 - ىنشى بۇكىل وداقتىق سەزى.

بۇرمانى لەنىنشىل كومەنىس جاستاردىڭ 7 - ىنشى بۇكىل وداقتىق سەزىنىڭ ورتەگى «ماجىلىسى مارتتىڭ 13 - ى كۇنى بولدى. سەزى باياندامىسىندا بۇرمانى لەنىنشىل كومەنىس جاستاردىڭ ورتالىق كامىيتەت قاتىسى ... مىنالاردى سويلەدى:

- كامسومولداردىڭ 6 - ىنشى سەزىنىڭ وتكەنىنە وسى كەزدە 19 اي بولدى. وسى 19 ايدىڭ ىشىندە كوپ سىنىر ورنىدالدى. «بىراق بۇنىڭ مەن بىرگە «بىزدىڭ ۇيىمداعى «ستىمىزدە كەزدەسەتىن قارسى جاعدايلاردا كورسەتۋىمىز كەرەك.

جاستار اراسىندا جۇمىسسىزدار كوپ، باسۋسىز جۇرگەن بالالاردا از ەمەس، جاستاردىڭ كوبى «الى وقىۋ ورىنلارىنا تارتىلعان ەمەس.

اۋىل - قىستاقتىڭ جەكتەلگى «الى «وسىپ كەلە جاتقاندىقتان، ۋسىلاردىڭ «بارى جۇمىسكەر - قارا شارىسۋا جاستاردىڭ كەلەلىك جۇمىسىنا اسىرۋ تيگىزۋدە.

وتكەن ۇاقىتتىڭ ىشىندە كامسومول باشىكەلەرىنىڭ سانى 2 ەسە كوبەيىپ وداق سانى ارتتى، وعان قارامى مۇشەلەردە ارتىپ «بىر مىلىيون 750 مىڭعا جەتتى. بارلىق جۇمىسكەر جاستاردىڭ جارتىسى دەرلىك وداققا اسرۋدە اۋىل - قىستاق باشىكەلەرىنىڭ «سانى ارتىۋدا وداقتىق «ىسى ورشىدى. وسى كەزدە پىيانەرلەر ۇيىمىندا «بىر مىلىيون 500 مىڭ بالا بار. بۇلار «بىزدىڭ تۇبەگەيدى تولىق بولاتىنمىز دەپ ايتقاندىقتارىمىز.

رىيكوپ جولداستىڭ «سوزى.

مارتتىڭ 11 - ى كۇنى رەمەي لەنىنشىل كومەنىس جاستارىنىڭ 7 ىنشى بۇكىل وداقتىق سەزىندە ورتالىق پارتىيا كامىيتەتى اتىنان قۇتتىقتاپ رىيكوپ جولداس بىلاي دەدى:

- كامسومولداردىڭ 7 - ىنشى سەزىنىڭ باسقا سەزدەردەن وزگەشەلىگى، ونىڭ «بىرى. ماسەلەلەردى شەشىپ جاتقان ۋاقىتتا جىيىلىۋى، ۇكىمەت شارۋاشىلىعىمىزدى قاپتاتا زورۋ، ىلگەرىلەۋشىلىكتىڭ جۇرت شالىسىنىڭ نەگىزىن قۇرۋعا بار كۇشىن سالىپ جاتقان ۋاقىتتا، سوكى بۇزۋ باستاعان سوسىيالىزىم ورناتۋ «ىسىن ورنىدايتىن كامسومول بولعاندىقتان، بارلىق سەزى كەڭەستەر وداعىنىڭ بارلىق كامسومول ۇيىمدارى جۇمىستارىنىڭ مىندەتتى كوكىلىنە ەكىم سالۋى كەرەك.

كەدەيلەر كەڭەستەرىنىڭ «بىرىنشى سەزى.

مارتتىڭ 17-ى كۇنى ۋزبەكستاندا قاراستى ەرىكتى قازاق - قارا قالپاق اۋدانى بولعان كەدەيلەر كەڭەستەرىنىڭ «بىرىنشى سەزى اشىلادى. ونىڭ ۇستىندە تاپ - سول كۇنى كەڭەستىڭ «وز الدىنا ەرىك الىپ اۋدان بولعانىنا «بىر جىل تولۋ مەرەكەسى مەن جەلىمىق مەرەكەگە تويى بولادى.

سەزدىڭ كۇن «تارتىبى:

1. ۋزبەكستان ۇكىمەتى باياندامىسى
2. كەدەيلىك توڭكەرىس كامىيتەتىنىڭ جىلدىق ەسەپ قىسابى.
3. كەڭەس قۇرىلىسى تۋرالى باياندامى.
4. كەدەيلىك جەر سۋ باسقارماسىنىڭ باياندامىسى.
5. سالىق ماسەلەسى جانا جەرگىلىكتى بۇدجەت.
6. سايلاۋ

پارتيا تەرشىلىگى

ملس كۇندەم كومەنەس، ەنيەستى جارانىن تارتتى.

استانا سوتىندا

اشتارعا جيىلعان مال - ەڭبەكشى ەلدىڭ مۇلكى.

ادىل ۇكىم - ۇرتتى تۇزەمەك، العەمەت الدىندا شىندىق شىلسىن.

اۋدا كەتكەنى - 4528 باس مال.

جىلقى	1700
سيىر	2568
تۇيە	260

سوڭعىسى - 4249 باس مال

جىلقى	844
سيىر	3393
تۇيە	12
جالپى سانى	8777

«ەڭبەكشى قازاق» تادا جارىيالاسىن

قازاقشا وقۋ قۇرالدارى

قازاقستاننىڭ بارلىق كەڭەس كامپەرتتەرى مەن اۋىلدىق كەڭەستەرىنە.

كەڭەس سايلاۋىنىڭ باسىنان، جولىن قورىتىپ ەلدى ۋكىمەتتىڭ قۇلىپ - كۇشىنە جۇمىستارى مەن تانىستىراتىن، ەلدىڭ جاي-جاي...

ارقاسىندا ورتالىقتى ۋكىمەت بەن بايلانىسى كۇشەيەدى، سەكەر مەكەمەلەردىڭ جۇمىسىنان تاجىريبە الادى.

كازەتتىڭ پايداسى وسى ايتقاندا...

اۋىل تىلشىلەرىنىڭ قاتى.

كىسى ولتىرگەندەر جازا الماي جۇر.

تاشكەن قازاق ۋيەزى - شاردار بولىسىنىڭ اتقارۋ كامپەتى اماسى...

تابىسكەر مەلدەسە.

كورشە ۋيەزى - وكتيابر بولىسىنداعى مەلدەسە باستىعى كەنجە قارا ۋلى 25 نشى جەلدىڭ ماي ايىنان...

ولكەلىك مەكەمەلەردە.

قازاقستان قالىق كامىسارلار كەڭەسىندە.

[illegible]

...

سوزى انىق بولىپ، دەگىز تۇسىنەن قايتۋان قابىقتارى شىعا، بايلىقتىڭ كوبى سوزى اسىنان نابىلماق. بىلمەگ باما بارما؟
ا. ز.

ۋاقىتشا شىعارۋشى: مايلى ۋلى بەيسەمبەت.

Вр. редактор: Б. Майлин.

كورۋشى.

г. Кзыл- Орда типография Казгосиздата

Казглавлита № 129 Тираж 7850 экз.